

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

- א. באומר מותר לגמרי העלם דבר קיום מקצת וביטול מקצת
1.....
- א. לחלק יצאה
2.....
- ב. אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגות מלאכות הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון
מלאכות
4.....
- ג. אחת שהיא הנה זדון עבודה זרה ושגגת עבודות הנה שהיא אחת שגגת עבודה זרה
וזדון עבודות
5.....
- ד. העלם זה וזה בידו ... דאינו חייב אלא אחת
5.....
- ה. ושגג בלא מתכוין דקסבר רוק הוא ובולעו מה שאין כן בשבת דפטור שנתכוין
להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור
6.....
- ו. המתעסק בחלבים ובעריות חייב שכך נהנה
6.....
- ז. המתעסק בשבת פטור מלאכת מחשבת אסרה תורה
7.....

דף סב.

א. באומר מותר לגמרי העלם דבר קיום מקצת וביטול מקצת

כבר התבאר לעיל דף סא: שכל שגגה¹ שההדיוט מביא עליה חטאת הקבועה, כשבה או שעירה, אם שגג בה כהן גדול משיח, מביא פר, במה דברים אמורים שכהן משיח מביא פר על שגגתו כשטעה בהוראת עצמו

¹ רמב"ם הלכות שגגות פרק טו הלכה א - ב - ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ועשה מעשה בשגגת הוראתו לברכה². ואי זהו כהן משיח זה כהן גדול שנמשח בשמן המשחה לא המרובה בבגדים.

כיצד כהן משיח שמעה בהוראה לעצמו, ודימה שהזורק מרשות לרשות בשבת מותר וזרק מרשות לרשות והוא תולה בהוראתו לעצמו, כשיודע לו חטאו יביא פר לחטאת, אבל אם לא תלה בהוראתו אלא שגג וזרק בשגגה, הרי זה פטור מקרבן.

הורה לעצמו לבטל מקצת ולקיים מקצת בע"ז כגון שהורה שהמשתחוה לעבודה זרה בפישוט ידיים ורגלים הוא החייב, שנאמר בו (שמות לד פסוק יד) לא תשתחוה לאל אחר, אבל הכורע על הארץ ולא פשט ידיו ורגליו הרי הוא מותר ועשה כפי הוראתו, הרי זה מביא שעירה כהדיוט, והוא שישגוג בהוראה, שאין הכהן המשיח חייב קרבן אלא בהעלם דבר בהוראה עם שגגת המעשה כצבור, אבל אם שגג במעשה בלבד בלא הוראה בין בע"ז בין בשאר מצות אינו מביא קרבן כלל³.

וכן אם הורה לעקור הכל כגון ששגג והורה שמותר לעבוד ע"ז אינו מביא קרבן כחלל שכהן גדול כבי"ד, שאינו חייב אלא שזורה לבטל מקצת ולקיים מקצת בדברים שאינן מפורשין בתורה ומבוארים⁴.

א. לחלק יצאה

כבר התבאר במסכת שבת דף ע: ולעיל דף לה: שכשהיה בהמ"ק קיים היה חייב להביא הטאת אם עשה מלאכה דאורייתא ולפעמים מספר הטאות, וכתבו הפוסקים⁵ שבימינו אם עבר וחילל שבת בשוגג, יתן במקום הטאת סכום שאפשר לקנות בו את הפחות שבכבשים או שבעזים שבאותו העת,

² והיא שיהיה חכם מופלא שנאמר אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם הרי משיח כצבור מה הצבור שהן בית דין אינן חייבין בקרבן עד שיהיו חכמים ראויין להוראה וימעו בהוראה ויעשו העושים על פיהם ויורו לבטל מקצת ולקיים מקצת כך המשיח בכל הדרכים האלו.

³ כך אמרו שם מעם הארץ פרט למשיח ואמר שם שאינו מביא כלל ואף על גב דלא כתיב אלא בהעלם דבר נפקא לן ע"ז מג"ש דמעני מעיני כדאמר ר"י בפרקא קמא. לח"מ שם

⁴ רמב"ם שם ופרק יד הלכה ב

⁵ רמ"א או"ח שלד בו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

לצדקה. ומכיון שכן חשוב גם בימינו לדעת את חילוקי החטאות, מתי חייב וכמה חייב.

ויזהר שלא יאמר שנותן זה עבור חטאת, רק שיאמר שבמקום חטאת נותן זה לצדקה. וכתבו הספרים שמהנכון שיאמר פרשת חטאת⁶ ויבין אופן הקרבתה⁷, וכבר אחז"ל כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת.

וצריך להתענות ארבעים יום שני וחמישי ויכול לדחות לימי החורף⁸, ולא ישתה יין ולא יאכל בשר בלילה שאחר התענית⁹, ואם ירצה לפדות התענית, יתן בעד כל יום לצדקה – 12.8 גרם כסף טהור סך הכל 531.2 גרם כסף נקי, לארבעים ימי התענית, ולפי ערך הכסף שבכל זמן וזמן צריך ליתן סכום זה לצדקה. והעשיר יתן יותר הכל לפי עשרו

אך נהגו שעבור פדיון תענית נותנים שיעור שווי אכילתו ושתייתו של כל היום, וסכום כספים אלו יתן לאחזקת לומדי תורה, או להשיא בני עניים או להקמת ואחזקת מקוואות טהרה במקומות שישנם יהודים ואין עדיין מקוה טהרה שם.

ואדרבא בדורותינו אלה שחלושים¹⁰ אנו בגוף ובנפש ורובי צומות עלול להזיק ולהביא לידי חולי או מיחוש בגוף ובנפש, אסור לאדם להרבות בתעניות, אלא כפי אשר משער בנפשו שלא יזיק לו כלל, לא לגופו ולא לנפשו, ולא יצא שכרו בהפסדו, ועיקר התשובה היא בצער ושימת לב מכאן ואילך, וראוי לקבוע ללמוד בהלכות שבת

⁶ בפרשת ויקרא מן "ונפש אחת תחטא" עד "ונסלח לו" (ויקרא ד, כז – לה). ושם יש לו פנאי יקרא גם בפרשת צו מ"זואת תורת החטאת" עד "באש תשרף" (שם ו, יז – כג). עיין בה"ל סי' א ס"ה ד"ה ופרשת. ויאמר יהי רצון שיהיה זה חשוב ומקובל כאילו הקרבת חטאת מ"ב שם יח

⁷ מ"ב שם פ

⁸ מ"ב שם עה

⁹ שם עט

¹⁰ שו"ת אנרו"מ (או"ח ח"א סי' קלה), חו"א (אגרות וכתבים סי' מה), הגריש"א (שו"ת ישא יוסף ח"ב סי' צה) אולם בקובץ תשובות (ח"ג סי' עא) כתב שרק לנשים שהן תשושות כוח יש להקל. והגרשז"א (שולחן שלמה סק"ו) כתב שממה שהחמירו כל כך בסדרי התשובה אף לאיסור דרבנן בשוגג נראה שאין להקל, אמנם מסתבר שלבעלי תשובה אין לומר להתענות, אלא יש לחזקם שה' מוחל וסולח ושהם צריכים להודות להקב"ה שנתן בליבם דעת לשוב בתשובה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

והמעולה שבתעניות לקבל עליו תענית מן הדיבור¹¹, וירגיל עצמו לרסן פיו ותאוותיו, וזה התשובה המעולה כי לא יגיע לו ממנו שום נזק לא בגופו ולא בנשמתו, ויקבל עליו ללמוד יותר מהרגלו¹², ואם חטא באיסורי שבת יחזור וישנן הלכות שבת.

והניעור כל הלילה ועוסק בתורה ולא ישן כלל יהיה נפטר מעונש כרת אחד אם נתחייב ח"ו, וכל לילה פוטר כרת אחד.

ב. אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגות מלאכות הנה שהיא

אחת שגגת שבת וזדון מלאכות

כלל גדול אמרו¹³ בשבת כל השוכח עיקר שבת ושכח שנצטוו ישראל על השבת, או שנשבה והוא קטן לבין העכו"ם או נתגייר קטן והוא בין העכו"ם¹⁴, אף על פי שעשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה, אינו חייב אלא הטאת אחת שהכל שגגה אחת היא, וכן חייב הטאת אחת על כל חלב שאכל וטאת אחת על דם שאכל וכן כל כיוצא בזה בעבירות¹⁵ אלו, וכל היודע עיקר שבת אבל שכח שהיום שבת ודימה שהוא חול אף על פי שעשה בו מלאכות הרבה חייב הטאת אחת על היום כולו וכן הטאת על כל שבת ושבת ששגג בו.

וכל היודע שהיום שבת ושגג במלאכות ולא ידע שמלאכות אלו אסורות או שידע שהן אסורות ולא ידע שהיבין עליהן כרת ועשה מלאכות הרבה, חייב הטאת על כל אב מלאכה ומלאכה אפילו עשה הארבעים חסר אחת בהעלם אחת מביא שלשים ותשע הטאות.

¹¹ המשנ"ב בהל' תענית, 'תקעא סק"ב. וראיתי כתוב בספר אחד, שכשארם רוצה להתנדב תענית, טוב יותר שיקבל תענית מן הדיבור ממה שיקבל עליו מן האכילה, כי ממנו לא יהיה לו נזק לא בגופו ולא בנשמתו ולא יחלש על ידי זה, וכעין זה כתב הגר"א באגרותו שצריך האדם לייסר עצמו לא בתענית וסיגופים כי אם ברסן פיו ובתאוותיו.

¹² עיין בשו"ת חת"ם יו"ד סי' קנה שכתב שעיקר גדול בתשובה הוא מה שנאמר "וחטאתי נגדי תמיד", ועל כן יהיה יום החטא לזכרון, ויהיה כיום יארציית שבכל שנה ושנה יהיה אותו יום יום תשובה ויודוי

¹³ רמב"ם הלכות שגגות פרק ז הלכה ב ג

¹⁴ בפרק כלל גדול (דף ס"ח) כתבו התוס' ז"ל גר שנתגייר בין העכו"ם בפני ג' ולא הודיעוהו מצות שבת דאי נתגייר בינו לבין עצמו לא הוי גר ע"כ. ובהכרח לומר כן דאי הודיעוהו הרי ידע מצות שבת. ורבינו להמלט מקושיא זאת כתב שנתגייר כשהוא קטן וכבר עמד על זה הרב בעל כ"מ ז"ל. לח"מ שם

¹⁵ כך תיקן בהר המוריה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ג. אחת שהיא הנה זדון עבודה זרה ושגגת עבודות הנה

שהיא אחת שגגת עבודה זרה וזדון עבודות

המשתחוה לע"ז¹⁶, וניסך וקיטר וזיבה בהעלם אחת חייב ארבע הטאות, וכן אם פיער עצמו לפעור וזרק אבן למרקולים בהעלם אחת, חייב שתיים, וכן כל כיוצא בזה יהא חייב על כל עבודה ועבודה.

במה דברים אמורים בשחזיר בע"ז ושגג בעבודות אלו, אבל אם חזיר בעבודות אלו ושגג בע"ז אינו חייב אלא הטאת אחת.

כיצד ידע שזו ע"ז ושאסור לעבודה אבל לא ידע שהשתחויה והניסוך עבירה והשתחוה וניסך חייב שתיים.

ידע שאלו עבודות הן ואסור לעבוד בהן לאל אחר ולא ידע שזו ע"ז לפי שלא היתה של כסף וזהב ועלה על דעתו¹⁷ שאין קרויין ע"ז אלא של כסף וזהב ועבדה בכל העבודות אינו חייב אלא הטאת אחת.

ד. העלם זה וזה בידו ... דאינו חייב אלא אחת

שכח שהיום¹⁸ שבת ושגג אף במלאכות ולא ידע שמלאכות אלו אסורות אינו חייב אלא הטאת אחת.

דף סב:

¹⁶ שם הלכה א

¹⁷ אף על גב דבפרק ד' מיתות (דף ס"ב) לא אשכח בגמרא לאוקומי שגגת ע"ז וזדון עבודות אליבא דהלכתא דקי"ל כרבא בעובד מאהבה ומיראה דפטור אלא כסבור שהוא מותר ופירש"י ז"ל כסבור אין ע"ג בתורה ונהי דלא הוי שגגת ע"ז וזדון עבודות אלא שגגת זה וזה וכו' והקשו על זה בגמרא תיפשוט דבעי מיניה רבא מר"ג העלם זה וזה בידו מהו וכו' דמשמע דליכא גוונא לאשכוחי שגגת ע"ז וזדון עבודות מ"מ בפ"ק דכריתות (דף ג') הביאו סוגיא זו ואוקמה רב התם בגוונא דכתב רבינו ז"ל שאמרו שם ואבע"א אפילו תימא בגדול כגון דקא טעי בהדין קרא לא תעשון אתי וכו' סבר כי אסורה השתחוואה דכסף וזהב אבל במילא אחרינא שריא ומש"ה כתב רבינו ז"ל שגגת ע"ז וזדון עבודות דלפי סוגיא דפ' ארבע מיתות לא אשכחתי לה אלא שגגת זה וזה כדכתיבנא. לח"מ שם

¹⁸ שם הלכה ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ה. ושגג בלא מתכוין דקסבר רוק הוא ובלעו מה שאין כן בשבת דפטור שנתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור

השוגג בלא כוונה¹⁹ בעריות או במאכלות אסורות חייב חטאת, בשבת פטור מחטאת.

כיצד היה מתעסק עם אשה, ובעלה בלא כוונה לבעילה, והרי היא ערוה עליו, דמה שזה שבפיו רוק הוא, ובלעו בלא כוונה לשם אכילה בעולם, והרי הוא חלב, הרי זה חייב חטאת.

נתכוון להגביה את התלוש²⁰ וחתך את המחובר בלא כוונה לחתיכתו פטור, מלאכת מחשבת אסרה תורה.

ו. המתעסק בחלבים ובעריות חייב שכן נהנה

¹⁹ רמב"ם הלכות שגגות פרק ב הלכה ז

²⁰ בפי כלל גדול (דף ע"ג) נתכוון להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור מ"ט דהא לא איכוון לשום חתיכה לחתוך את התלוש וחתך את המחובר אביי אמר חייב דהא איכוון לשום חתיכה רבא אמר פטור דהא לא איכוון לחתיכה דאיסורא, וידוע דהלכה כרבא וכ"פ רבינו בספ"ז, וא"כ צ"ל דמאי דנקט הכא רבינו נתכוון להגביה את התלוש לאו לדיוקא נקטיה אלא להיותו דבר פשוט לפיטור וסמך על מה שיכתוב בספ"ז. כס"מ שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

הבא על ערוה²¹ מן העריות כמתעסק אף ע"פ שאין כוונתו לכך²² חייב, וכן בחייבי לאוין ובשניות²³, אבל הבא על ערוה מן העריות והיא מתה פטור מכלום, ואין צריך לומר בחייבי לאוין שהוא פטור.

ז. המתעסק בשבת פטור מלאכת מחשבת אסרה תורה

כבר התבאר במסכת הגיגה דף י: שמן הכתוב במלאכת המשכן (שמות לה פסוק לג) לעשות כָּל מְלָאכָה מְחֻשְׁבֶּת למדים חז"ל שחייבים על עשיית מלאכה בשבת רק כאשר עושים אותה במתכוון, כלומר תוך שימת לב למה

²¹ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יב

²² כתב הרב המגיד ז"ל וכבר נתבאר פ"ב מהל' שגגות שהמתעסק הוא כגון נתכוון לאשתו ונודמנה לו אהותו וי"מ שלא נתכוון לביאה ובא עליה וכו' ע"כ. ודבריו תמוהים הרבה במ"ש שדעת רבינו בהמתעסק הוא כגון נתכוון לאשתו ונודמנה לו אהותו שהרי פ"ב דהל' שגגות דין ז' כתב רבינו וז"ל שוגג בלא כוונה בעריות או במאכלות אסורות חייב הטאת ובשבת פטור מחטאת כיצד היה מתעסק עם אשה ובעלה בלא כוונה לבעילה והרי היא ערוה עליו וכו' הרי זה חייב הטאת וכו' ע"כ. הרי שאינו קרוי מתעסק אלא בלא נתכוון לבעילה כלל אבל אם נתכוון לה כגון שסבור שהיא אשתו והרי היא אהותו אין זה מתעסק לדעת רבינו והאמת שהדין שוה שהרי אם כשלא נתכוון לביאה חייב כ"ש במתכוין להיתר ועלה בידו האיסור וזה נלמד ג"כ ממ"ש שם דין ג' ופ"ח דין ה' אשתו נדה ואהותו עמו בבית ושגג ובא על אחת מהם וכו' הרי זה פטור מן הקרבן מפני שלא נודע לו עיצומו של הטא דמשמע הא אם נודע לו עיצומו של הטא כגון שבא על אהותו כסבור שהיא אשתו פשיטא שהוא חייב אלא שאינו נקרא מתעסק לדעת רבינו ומדוקדק עוד כמ"ש רבינו כאן אף על פי שאין כוונתו לכך דהיינו לשום ביאה שהוא ממש מ"ש שם ויש מי שרצה להגיה בדברי הרה"מ ולהחליף סברת היו"מ בדיעה קמייתא אי נמי י"ל שכוונת וכבר נתבאר שכתב הרה"מ אין כוונתו בדברי רבינו אלא כפירושו של עצמו אף שלא זכינו לאורו. מעשה רקח שם

²³ פשוט הוא שכל זה אינו אלא לענין קרבן אבל לענין מלקות או מיתה אין חיוב בלא מזיד והתראה וא"כ מה שנמצא בכאן בפסקי רבינו וכן בחייבי לאוין ובשניות הוא ט"ס שהרי חייבי לאוין שוגגין פטורין הן מכלום וכ"ש בשניות שהם מדבריהם וא"א ליישב לשון זה בשום פנים וכן כתב בהשגות א"א חייבי לאוין לא ידעתי למה קרבן אין כאן ע"כ, ודבר פשוט הוא. מ"מ שם. מרן ז"ל קיים גירסת רבינו וביאר כוונתו כלפי שמים וכו' עיין עליו ולא זכיתי להבין דבר זה שהרי רבינו פסק פמ"ז דהל' סנהדרין דין ד' ופ"ז מהל' ממרין דין י"ב דהתראת ספק שמה התראה וכיון שכן למה לא יתכן שהתרו בו העדים ואמרו לו אל תתעסק בזה שמא תבא על הערוה ותתחייב ואי משום שניות גם אם התרו בו מסתברא שפיר שיתחייב מכת מרדות. מעשה רקח שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

שעושים, ובאין שימת לב אין כאן "מלאכת מחשבת"²⁴ אלא "מתעסק", והעושה פטור (אבל אסור²⁵).

לדוגמה, הנשען על הקיר ובלא שימת לב נלחץ מתג החשמל ונדלק האור, הרי זה "מתעסק" ופטור.

וכן נתכוון להרים ירק תלוש ונמצא שתלש ירק מחובר, פטור, כי הרי לא נתכוון כלל לתלוש את המחובר²⁶, ואפילו נתכוון לחתיכה, כגון שנתכוון לחתוך ירק בחושבו שהוא תלוש, ונמצא מחובר וחתכו פטור, והוא הדין כאשר התכוון לחתוך ירק שהוא תלוש, ונמצא שחתך ירק אחר שהוא מחובר פטור²⁷.

מלאכת מחשבת נעשית בכונה למלאכה זו שהוא עושה, שבמשכן כל מלאכה שעשו חשבו אותה לעשות כדכתיב בויקהל (שמות לה פסוק לב – לג) וְלִחְשַׁב מַחְשְׁבַת וְגו' לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלָאכַת מַחְשְׁבַת אֲבָל אִם אֵינוּ מְכוּיִן לַה כִּלְל פְּטוֹר,

²⁴ וראה מחלוקת גדולה בהא דמלאכת מחשבת, ברמב"ם ובראב"ד הנ"ל, וכן שיטת רש"י שבת עב ב. והשיטה המובנת היא של התוס' בשבת עב ב ד"ה נתכוין ובסנהדרין סב ב תוד"ה להגביה, דישנם שני דינים. א. "מתעסק", והוא דין לכל התורה כולה, שנלמד מן הפסוק: "אשר חטא בה" (ויקרא ד כג), דהיינו שנתכוין להיתר ונמצא שהוא עצמו אסור, ופליגי בה אב"י ורבא, דלאב"י בעינן שיתכוין דווקא למלאכה מותרת, כגון נתכוין להגביה את התלוש ונמצא שהוא מחובר וחתכו, ולרבא אפי' נתכוין לחתוך את התלוש (שיש חתיכה האסורה, עי' בר"ח שם), ונמצא שהוא מחובר וחתך מה שהיה מתכוין אלא שלא ידע שהוא מחובר. ב. "מלאכת מחשבת", ודין זה מיוחד לענין שבת, ונלמד ממלאכת המשכן: "לעשות בכל מלאכת מחשבת", (שמות לה לג), דהיינו שנתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר, דלא נעשית מחשבתו ופטור. וכן המתכוין לזרוק חפץ למרחק ארבע אמות והחפץ נח בסוף שמונה פטור לכו"ע, ואילו אם נתכוין לזרוק שמונה אמות ונח החפץ בסוף ארבע, לדעת רש"י ותו' בשבת צז ב פטור דלא נעשית מחשבתו, וכדלעיל בהערה הקודמת, ואילו לדעת הרמב"ם פ"ג מה' שבת הכ"א – הייב, שהרי נעשית מחשבתו, ע"ש במגיד משנה. ועיין במאירי בסוגיא דשבת, דהחפץ נח במקום שהיתה מחשבתו עליו, שהרי אי אפשר להיות החפץ מגיע לסוף ח' עד שיעבור על מקום סוף הארבע, והר"ז ככותב שם משמעון. ויל"ע בהבנת דבריו, דהא לא נתכוין כלל שהחפץ ינוח בסוף ד"א.

²⁵ הנה מחלוקת הפוסקים, אי מתעסק נקרא עבירה, אלא דגוה"כ דבכה"ג פטור מחטאת, או נאמר דלא הוה מלאכה כלל, עיין שו"ת רע"א סי' ה, וע"ש דכל זה בשאר עבירות, אבל בשבת דבעינן מלאכת מחשבת, אין זה מלאכה כלל לכו"ע. שש"כ מבוא פרק א הע' קמא

²⁶ רמב"ם פ"ב מה' שגגות ה"ז

²⁷ רמב"ם פ"א מה' שבת סו"ה ה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ולכן²⁸ מלאכת העברה ברשות הרבים בשבת, כדי לחייב את העושה אותה²⁹, יש לו להעביר חפץ לאורך ארבע אמות ברשות הרבים. אך אם נתכוון לזרוק את החפץ למרחק שתי אמות, כלומר זריקה שאין בה כל איסור, וזרקו ארבע אמות פטור³⁰, שהרי לא נתכוון לעשות מלאכה אסורה. וכן, אם היתה אבן מונחת לו בחיקו ולא ידע על כך, או ששכחה, וקם ונתגלגלה לאורך ארבע אמות ברשות הרבים, פטור.

היוצא מרשות היחיד לרשות הרבים ושכח שיש דבר בכיסו והוציאו מרשות לרשות אינו חייב על הוצאתו³¹, מכיון ש"מלאכת מחשבת" אסרה תורה, דהיינו שיוציא חפץ מרשות לרשות במתכוון. וכן הנועל דלת של בית ונתברר לו שבעל חיים ניצוד בנעילתו פטור, ואין הוא חייב לפתוח את הדלת כדי לשחררו³².

וכן המתכוון לעשות מלאכה ונעשית בפחות מכוונתו – פטור. כיצד, התכוון להוציא חפץ לפניו (והרי החפץ שמור) ובא לו לאחוריו פטור³³, שהרי התכוון להוציאו בשמירה מעולה והוציאו בשמירה פחותה.

²⁸ אע"ג שלכמה דברים חייב גם בלא מתכוין כמו לזקין ועוד כדאיתא בב"ק כו ע"ב

²⁹ רמב"ם פ"ב מה' שבת ה"ח ו – ט.

³⁰ ב"ק כו ב, וע"ש רש"י ד"ה לזרוק.

³¹ סי' שא במ"ב ס"ק יט; ואף עקירת חפץ ברה"י שלא על מנת להוציאו ונמלך להוציאו לרה"ה, אינה מלאכת מחשבת, שבת ה ב רש"י ד"ה אינו חייב.

³² סי' שמו סע' ה ובביה"ל ד"ה חייב.

³³ עיין שבת צב ב רש"י ד"ה פטור, דלא נתקיימה מחשבתו והו"ל כמתעסק ולא מתכוין, רמב"ם פ"א מה' שבת הי"ב, ע"ש בה"ה, דלא דמי לשם משמעון, דלא נשתנית מחשבתו כלל אלא שלא נגמרה עשייתו, ולא היה לו אפשר לכתוב שמעון אם לא יכתוב שם תחילה, ע"ש. ולכן גם במבשל, הגם שהוא רוצה מאכל מבושל כל צורכו, מ"מ הוא חייב ברנע שמגיע למאב"ד. והמתכוין לזרוק חפץ למרחק שמונה אמות ברה"ה והחפץ נח בסוף ארבע, לדעת רש"י ותו' בשבת צז ב, אה"נ שהוא פטור, שלא נתקיימה מחשבתו, וכמבואר בהערה הבאה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

